

**Миға шабуыл.
I – деңгей. «Кім жылдам».**

I ТОП

- 1. Паразит құрттарды зерттейтін сала?**
- 2. Неліктен жалпақ құрттар деп атаған?**
- 3. Жалпақ құрттардың асқорыту жүйесі неше бөліктен тұрады?**
- 4. Жалпақ құрттардың жүйке жүйесі қайда орналасқан?**

**Миға шабуыл.
I – деңгей. «Кім жылдам».**

II ТОП

- 1. Жалпақ құрттардың қанша түрі бар?**
- 2. Денесін неше қабат қаптайды?**
- 3. Жалпақ құрттарда қандай жаңа жүйе пайда болған?**
- 4. Жалпақ құрттардың ішекқуыстылардан басты айырмашылығы?**

**Миға шабуыл.
I – деңгей. «Кім жылдам».**

III ТОП

- 1. Жалпақ құрттар неше класқа жіктеледі ата?**
- 2. Жалпақ құрттарда жоқ жүйені атаңдар?**
- 3. Жалпақ құрттар қалай тыныс алады?**
- 4. Сірқабық қандай қызмет атқарады?**

II -деңгей

Мылқау сурет

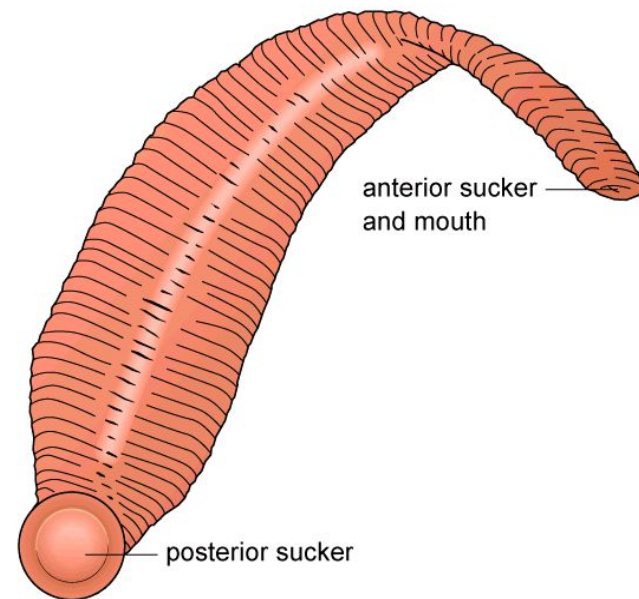
I ТОП

II ТОП

III ТОП

Сөзжұмбақ “Паразит”

1. Жалпақ құрттар типінің бір класының атауы?
2. Қосжыныстылықты не дейді?
3. Құрттардағы эктодерма мен энтодерманың арасындағы қабат?
4. Паразит құрттардың сыртын қаптайтын қабық?
5. Алғаш жалпақ құрттарда пайда болған жүйе?
6. Таспақұрттың 2-і дернәсілінің атауы?
7. Жалпақ құрттарда қандай жүйе жоқ?

Сабақтың тақырыбы:

*Жұмыр құрттар типіне
жасатын жәндіктердің негізгі
ерекшеліктері*

Сабақтың мақсаты:

Білімділік: Оқушыларға жалпақ құрттарды естеріне түсіре отырып, жұмыр құрттар типіне жататын жәндіктерге түсінік беру.

Дамытушылық: Жаңа сабақтағы басты мәселеге назарын аударып, жеке тұлғаның ойлау және есте сақтау қабілетін жетілдіріп, шығармашылық ізденісін дамыту

Тәрбиелеу: Оқушының сабаққа деген қызығушылығын арттырып, сабаққа өз еркімен белсене араласуы, білімдерін көрсете алуға ықпал ету, жауапкершілікке, өз бетімен еңбектенуге, өзін-өзі басқаруға үйрету.

*Денесі буылтықтарға
бөлінбегендіктен бұл типке
жататын құрттар жұмыр құрттар
деп аталады*

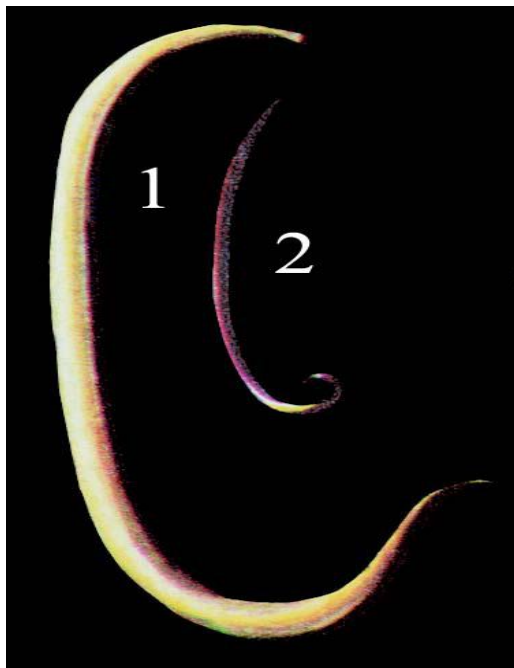

**Жұмыр құрттардың 20000-нан астам түрі бар
көпшілігі дара жынысты
Ауыз қуысы дененің алдыңғы жағында
Аналь тесігі артқы жағында орналасқан
Тыныс алу және қантарту жүйесі болмайды
Теңіздерде, тұщы суда, топырақта, кейбір
түрі адамдарда, жануарларда, өсімдіктерде
паразиттікпен тіршілік ететін жәндіктер**

Жұмыр құрттар

Жіпіше құрт

Ішексорғы

Зымырақ

Жұмыр құрттардың денесі 3 қабаттан тұрады

- 1.Ең сыртқы қабаты-сірқабық**
- 2.Ортаңғы қабат-гиподерма
(тері астындағы қабат)**
- 3.Ең астындағы қабат-біріңғай
салалы бұлшықет**

Жіпшекұрт

Зақымданған қант қызылшасы

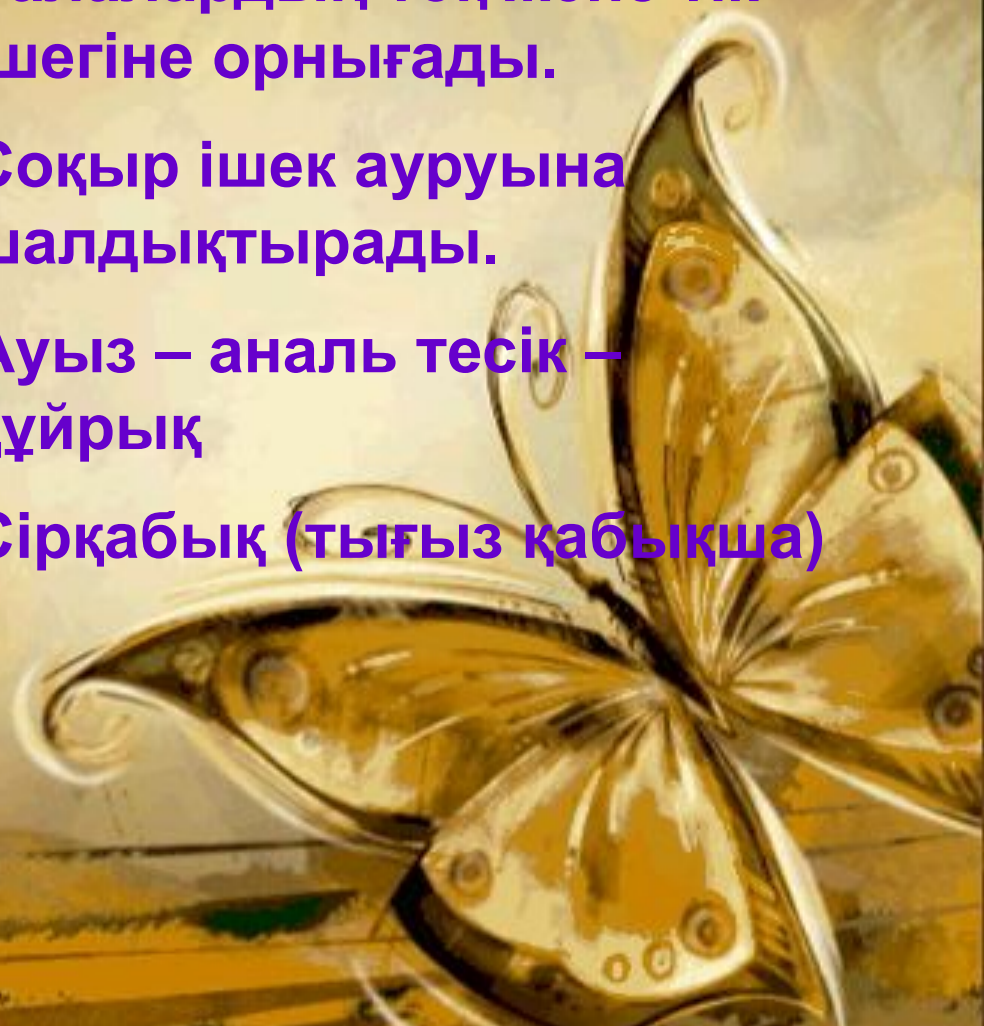

Үшкір құрт – аналығы 1 мм жасөспірімдер мен балалардың тоқ және тік ішегіне орнығады.

Соқыр ішек ауруына шалдықтырады.

Ауыз – аналь тесік – құйрық

Сірқабық (тығыз қабықша)

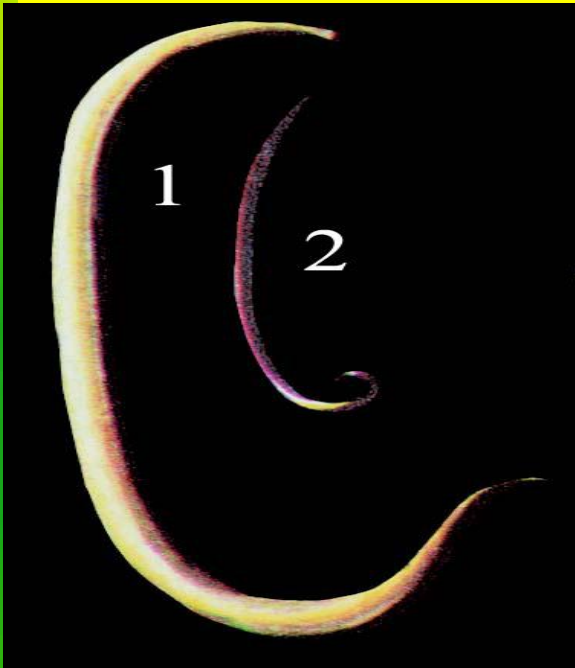

Үшкіркұрт

Ересектерден гөрі жасөспірім дер мен балалардың аш ішегінде орнығатын, екі ұшы да сүйірленіп келген, дене тұрқы 20 см-ге дейін жететін ақшыл немесе сарғыш түсті жұмыр құрт-**ішексорғы** деп аталады

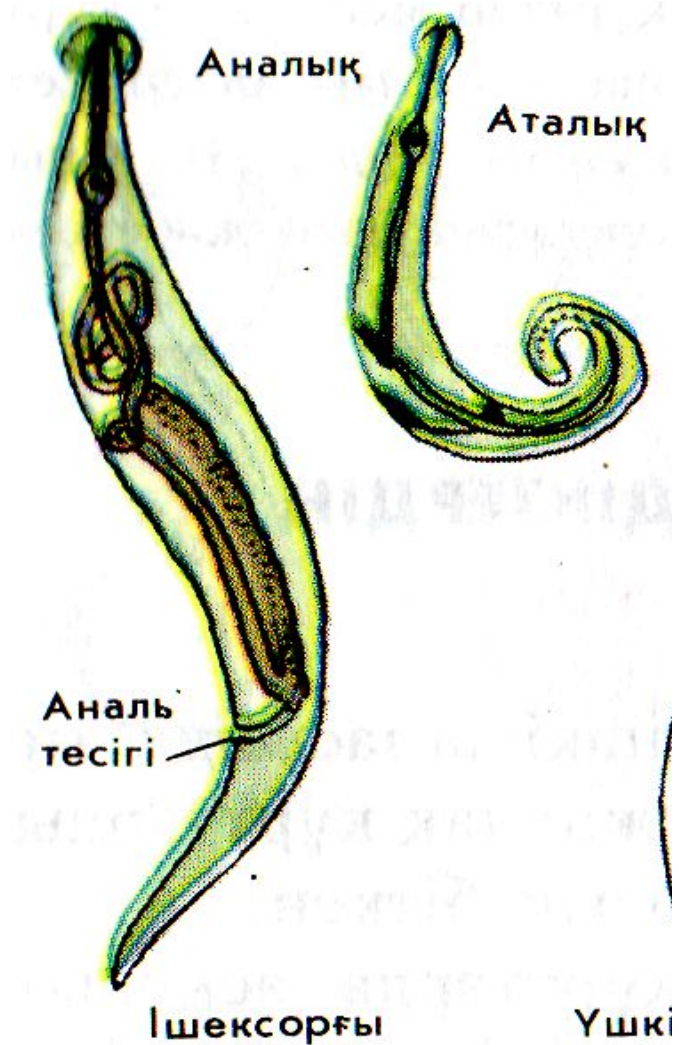

Ішексорғы

1. Аналығы

2. Аталығы

Ішексорғы

Жұмыр құрттар

Құрсақ
Кірпікшелі

і

құрт

Қылтыңба
с

Зымырақ

Қылқұрт

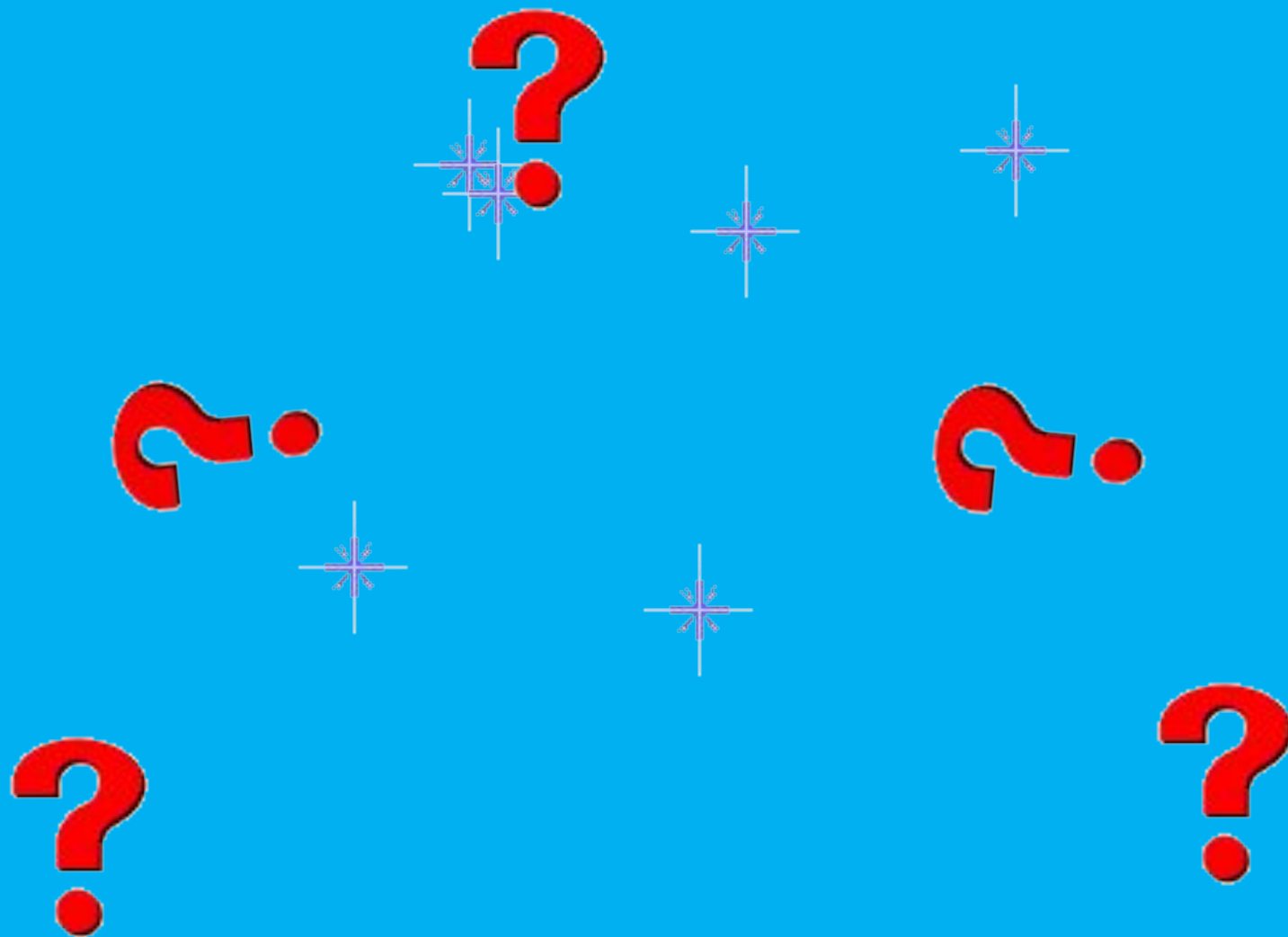
Суыртқы

Науқастың ауырған жеріндегі суытқыны өсімдік бұтақшасына орап суыру.

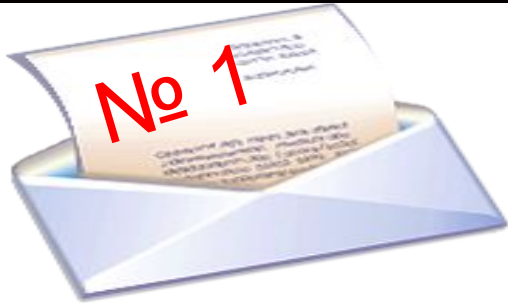
Бекіту тапсырмалары

БИОЛОГИЯЛЫК

ПОШТА

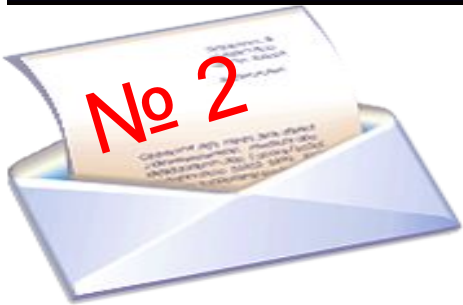

1. Тип неліктен жұмыр құрт деп аталған?
2. Жұмыр құрттардың жалпақ құрттардан айырмашылығы неде?
3. Суреттегі жұмыр құртты атаңдар?

1. Жұмыр құрттарды неліктен алғашқы қуыстылар деп атайды?
2. Жұмыр құрттарда қандай жүйелер дамыған?
3. Суреттегі жұмыр құртты атаңдар?

1. “Сірқабық”, “гиподерма” ұғымдарын қалай түсінуге болады?
2. Өсімдік тамырына ауру тудыратын паразит құртты атаңдар?
3. Суреттегі жұмыр құртты атаңдар және қысқаша сипаттама беріңдер?

Жұмбақтар

Алғашында қышып қызартар,
Соңынан ісініп іріңді жараға айналар.
Ойландағы бұл қай құрт?

суыртқы

Бидай, пияз, сарымсақ,
Үрмебұршақ тағы бар.
Қызылшаны зақымдар,
Оның аты оп – оңай.

Жіпшеқұрт

Жұмбақтар

Жас баланың тік ішегі мекені

Көпке мәлім дара жыныс екені

Жұмыртқасы дамиды оның далада

Жұқпайды ол таза жүрген балаға

Үшкірқұрт

Бұл жұмырқұрт ащы ішекте болады,

Өз қорегін жұтқыншақтан сорады.

Үш ерінмен көмкерілген аузы бар,

Бұл жұмбақтың шешуін кім табады

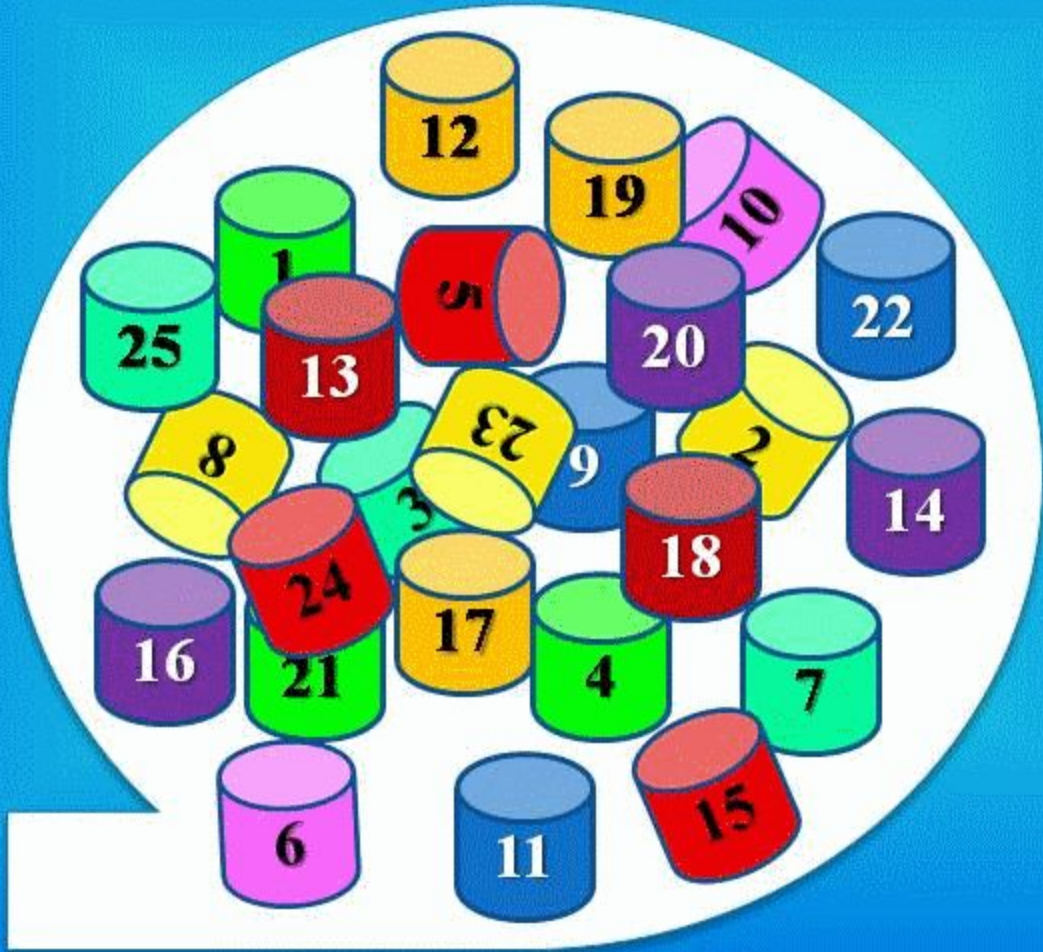
Ішексорғы

Сұрақты ұстап ал!

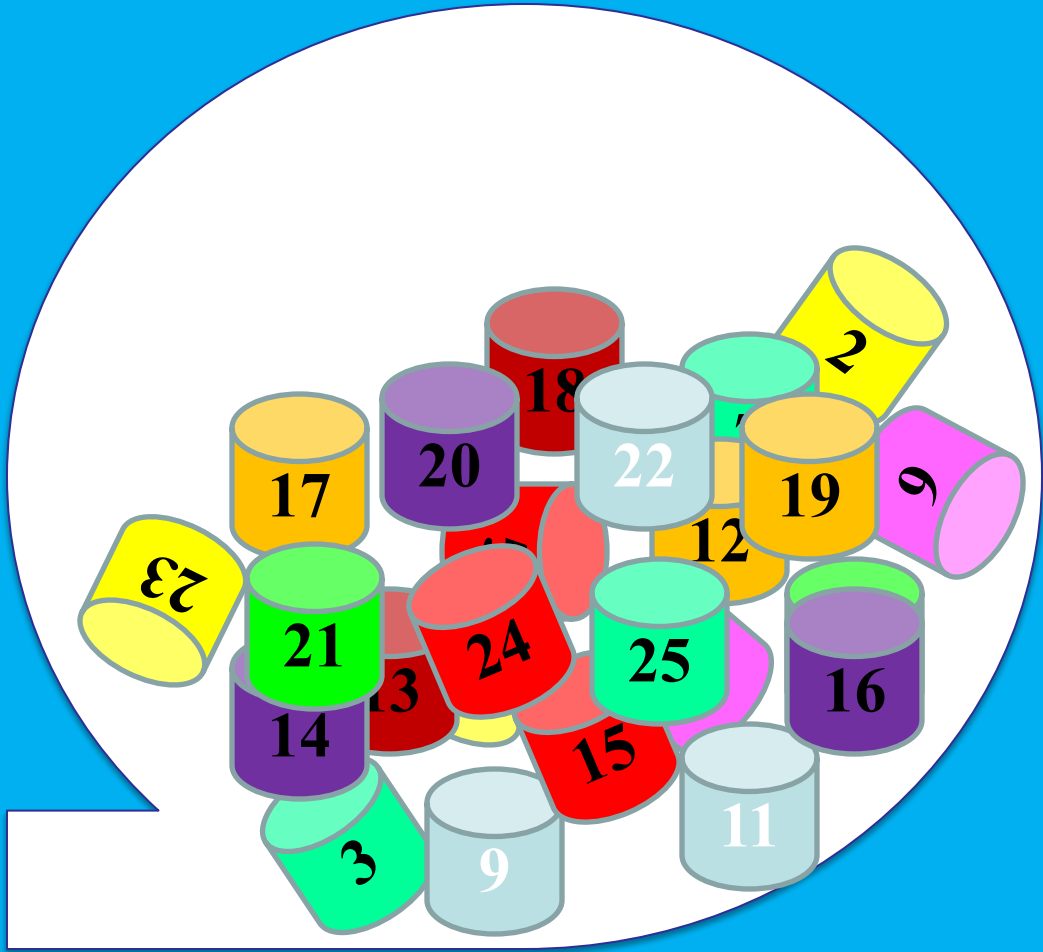
БИНТО

миллионер

БИНТО

миллионер

Жалпак құрттардың ішекқуыстылардан айырмашылығы?

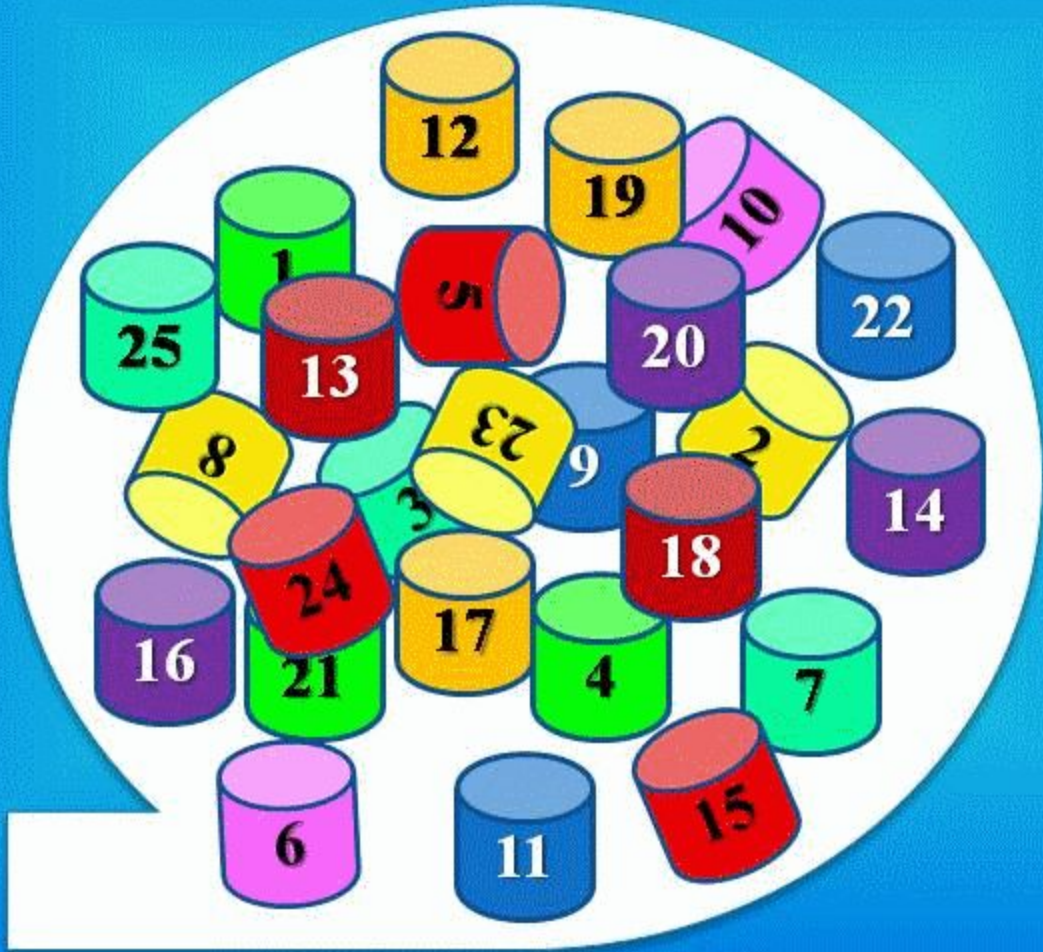
Денсі үш қабаттан
тұрады

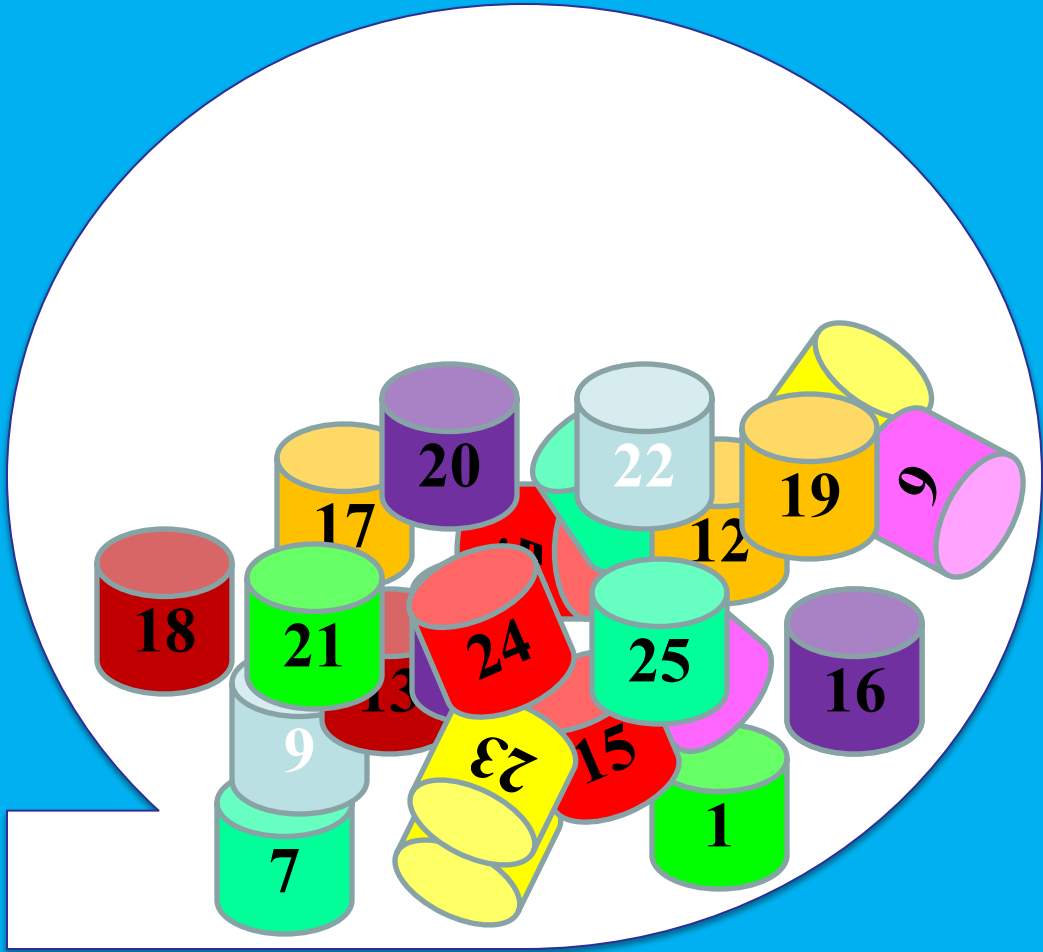
БИНТО

миллионер

БИНТО

миллионер

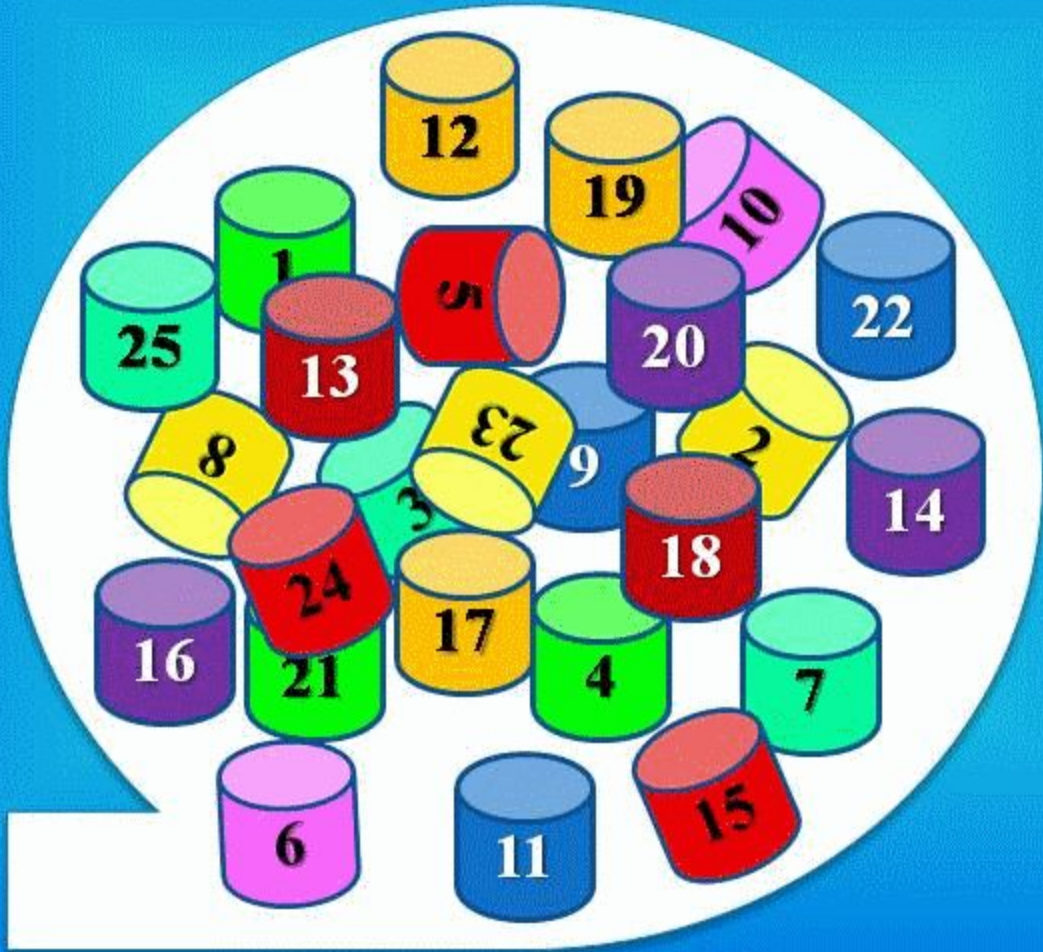

Жалпак құрттардың жүйке жүйесі деенің қай бөлігінде орналасады?

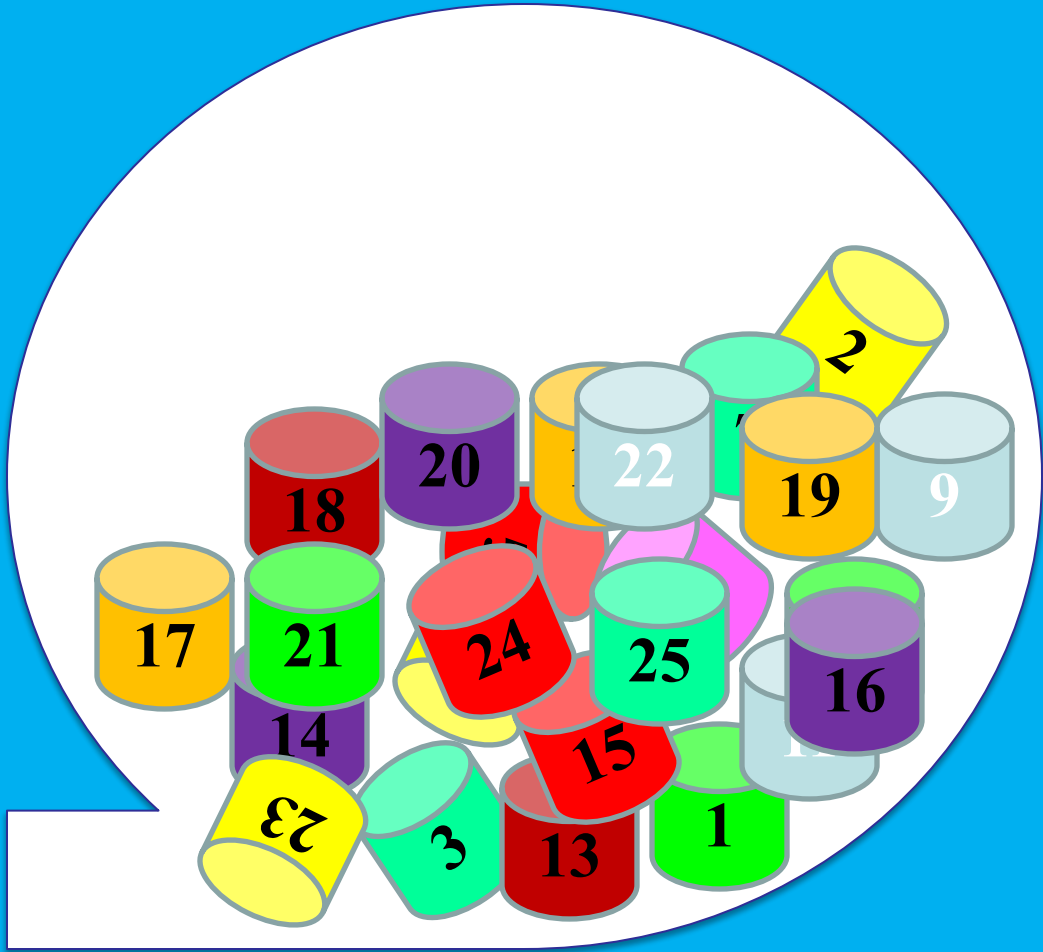
БИНТО

миллионер

БИНТО

миллионер

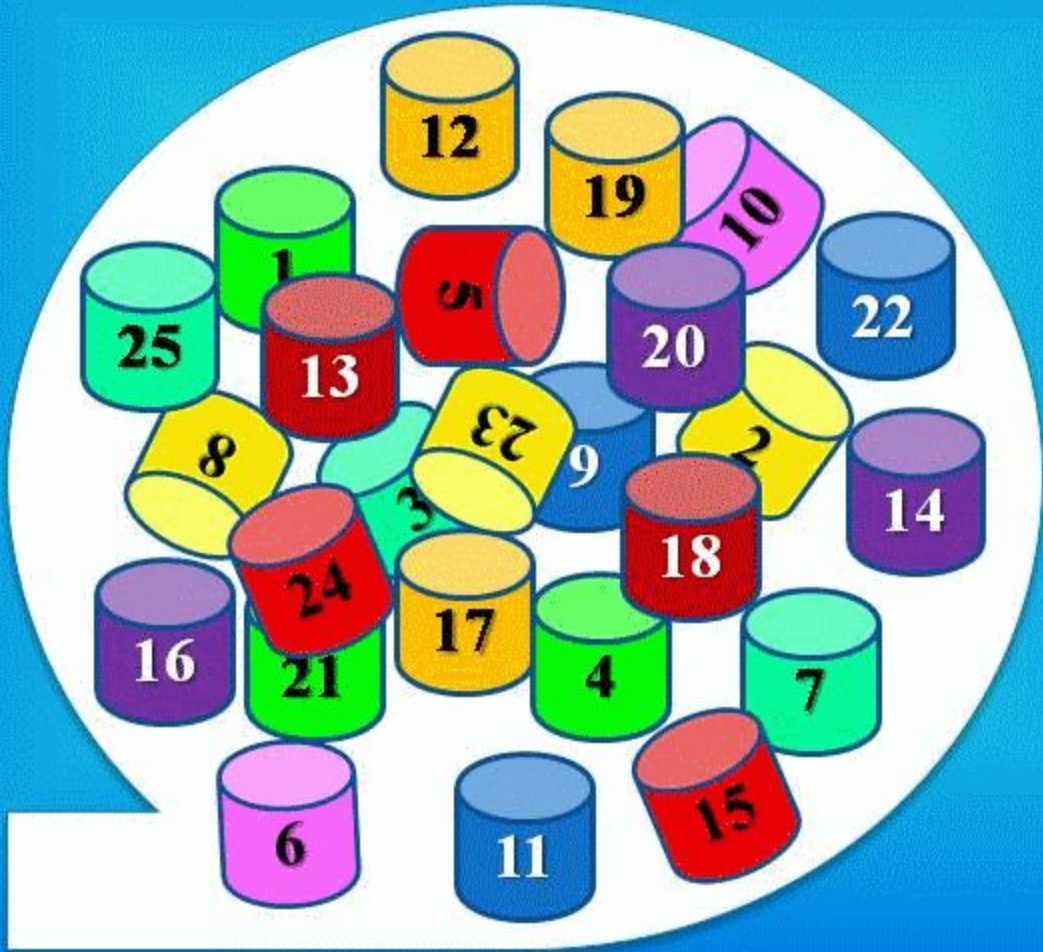

Жалпақ құрттардың асқорыту мүшесі неше бөліктен тұрады?

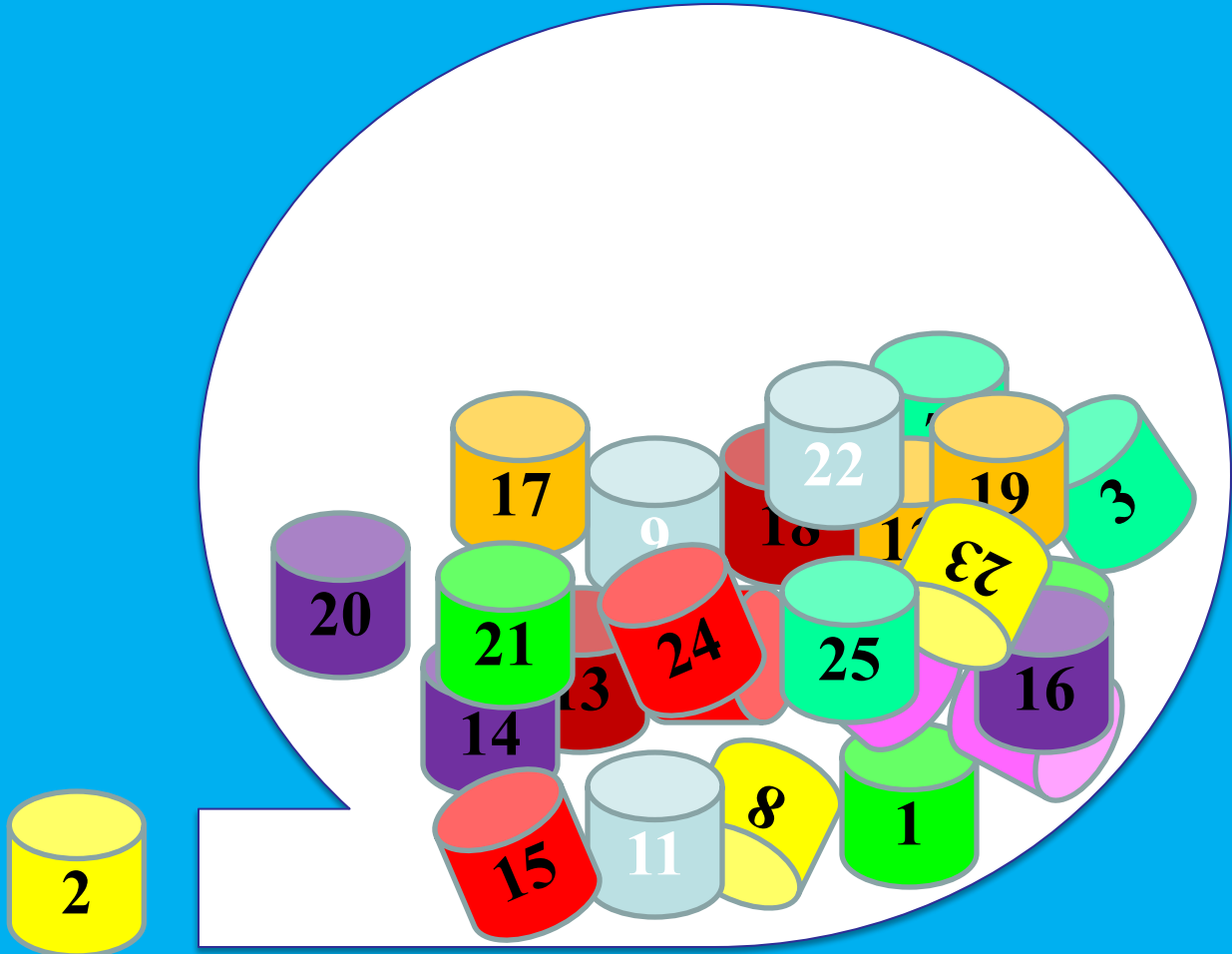
БИНТО

миллионер

БИНТО

миллионер

**Жалпак құрттар қалай тыныс
алады?**

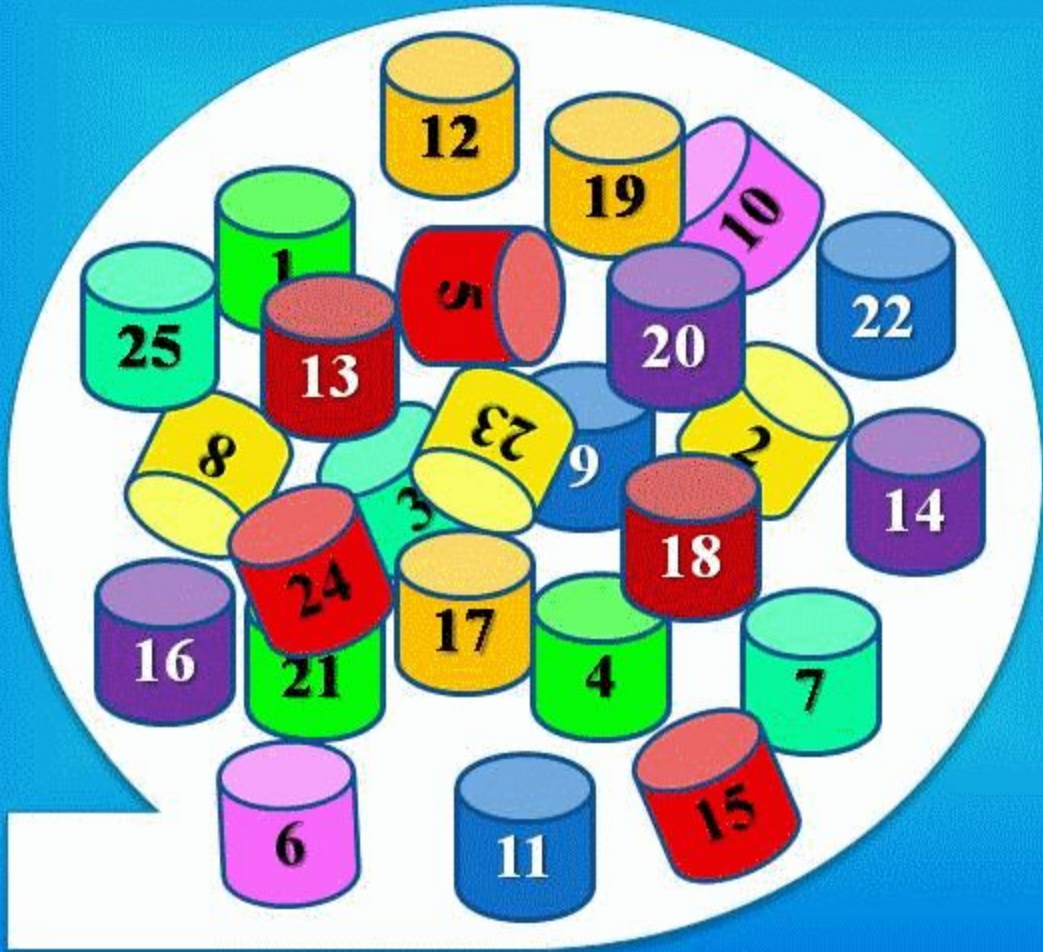

Бүкіл денесімен

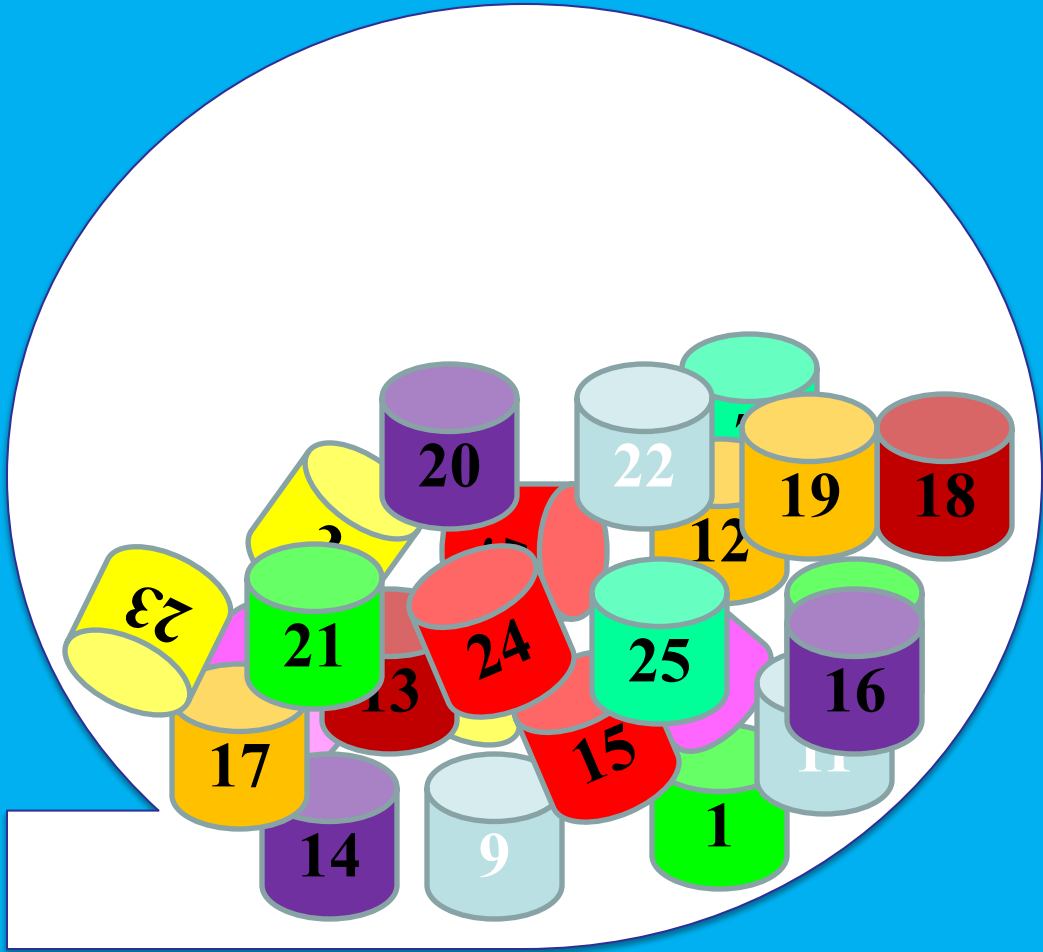
БИНТО

миллионер

БИНТО

миллионер

Жалпақ құрттар типіндегі
ағзалардың ішек қуыстыларда
болмаған жүйесі?

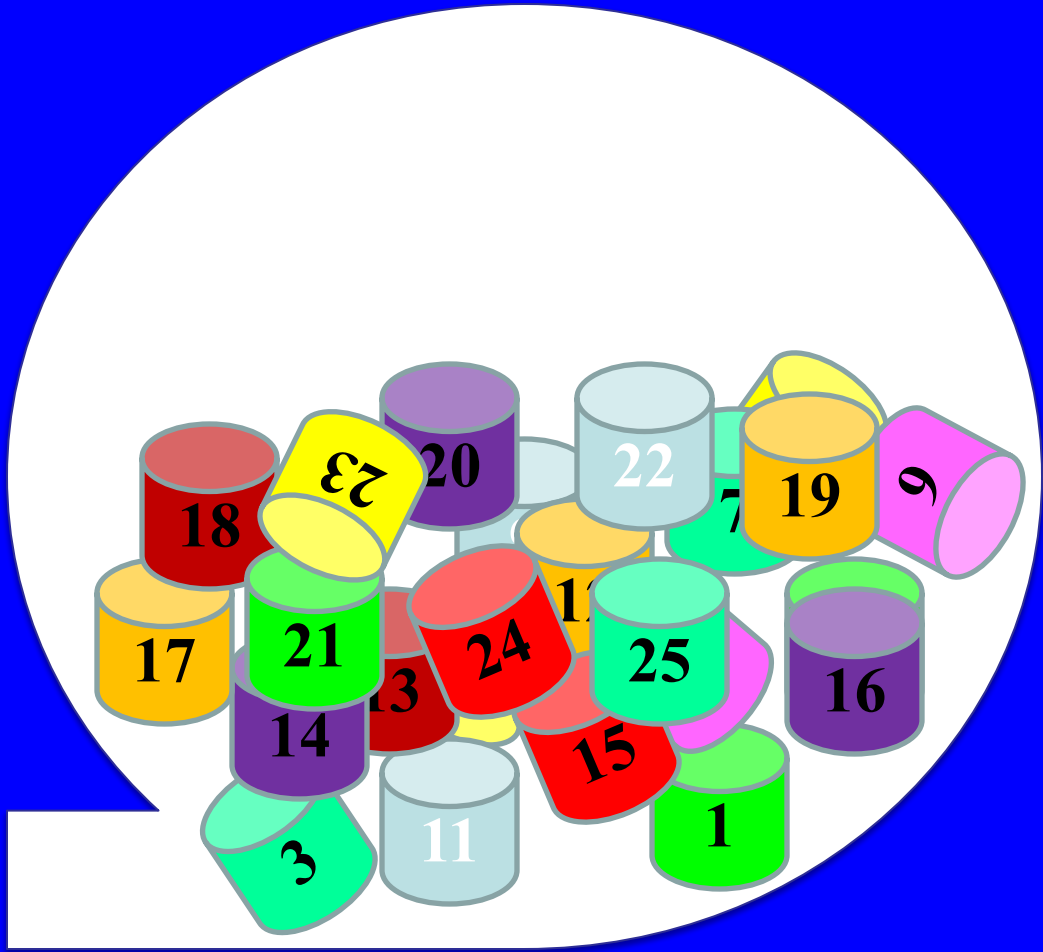
БИНТО

миллионер

БИНТО

миллионер

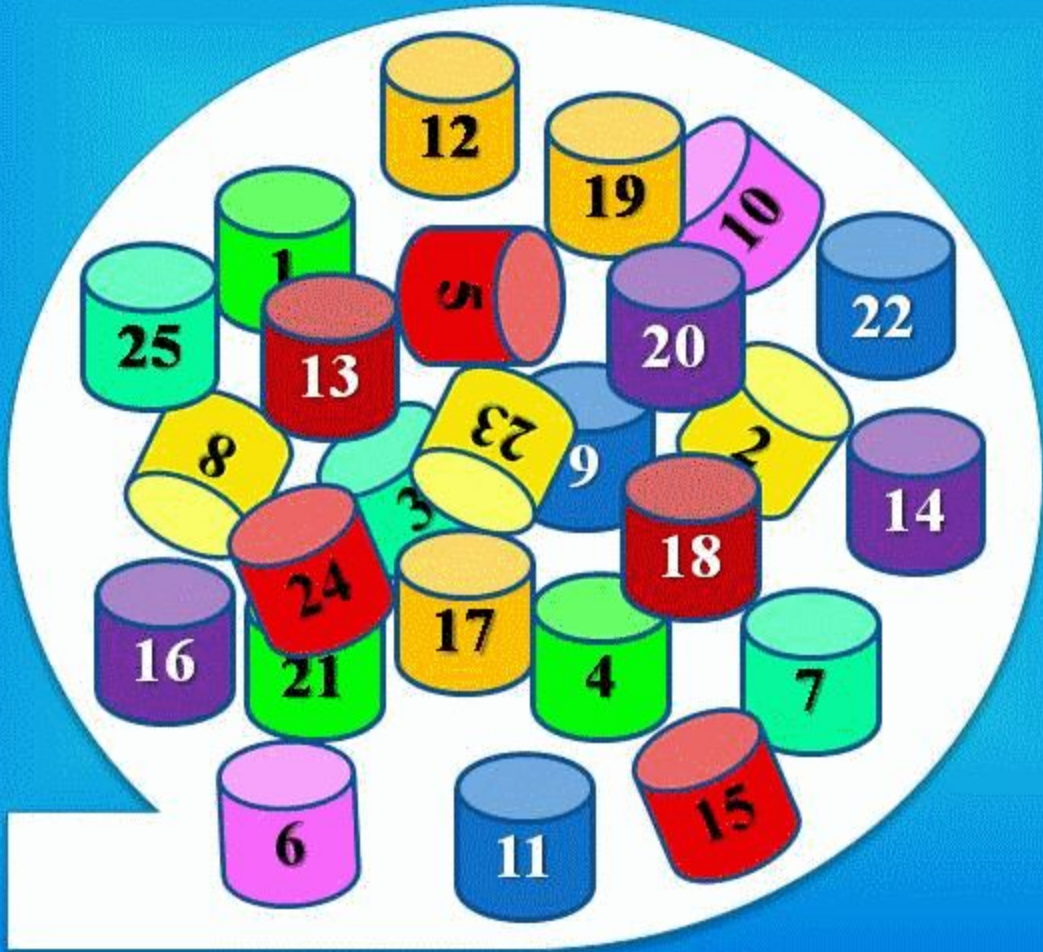

Жалпа кұрттар қандай
жәндктер?

БИНТО

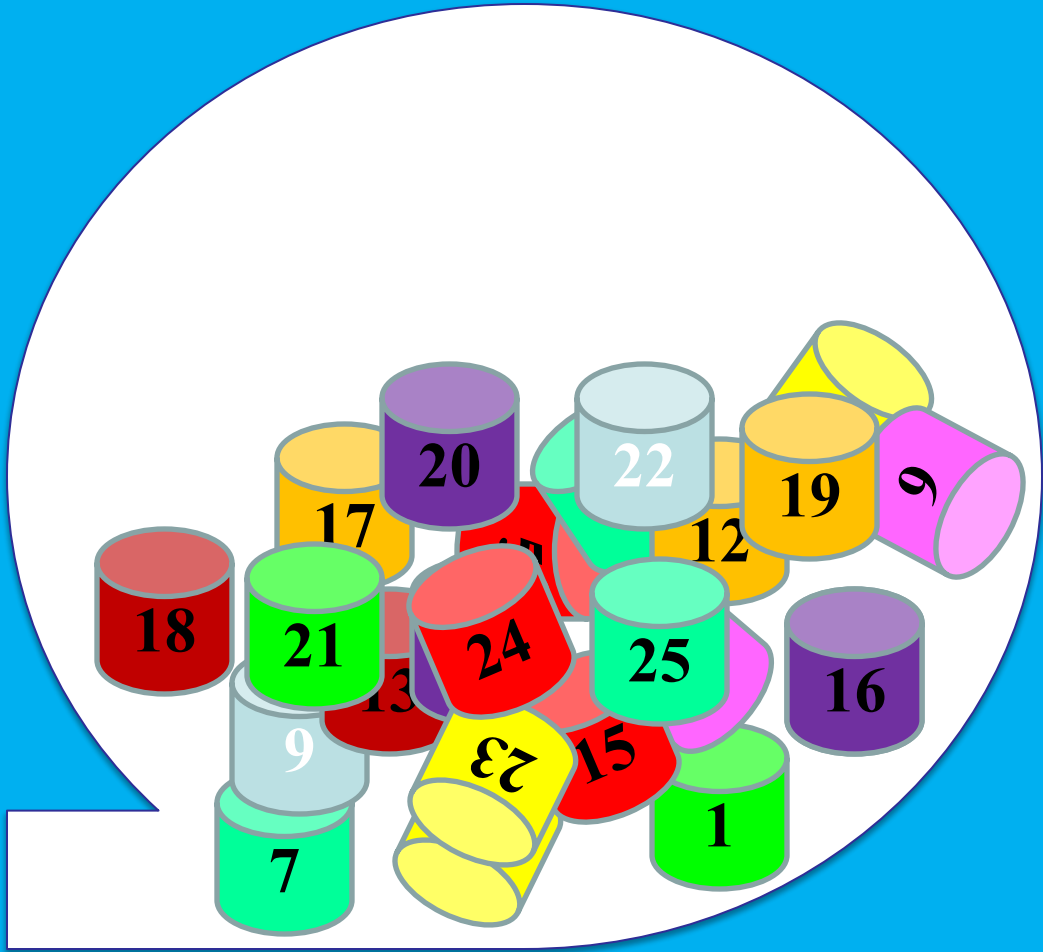
миллионер

БИНТО

миллионер

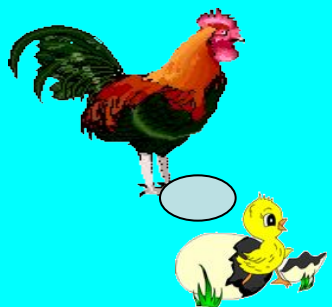

Жалпак кұрттарды неше
типке бөлеміз?

Жарайсыңдар!

Үйге тапсырма

§ 43 Жұмыр құрттар.

Эссе жазу.

“Егер сіз паразитолог дәрігер болсаңыз не істер едіңіз?”